

## **ALGEMENE LEVERINGS- EN BETALINGSVOORWAARDEN**

**Ronald Engel Bouw en Advies**

**Gevestigd te Opmeer**

**Gedeponereerd ter griffie van de rechtbank te Alkmaar d.d.26-1-2012 onder nummer 18/2012.**

### **Artikel 1. Definities**

In deze algemene leverings- en betalingsvoorwaarden wordt verstaan onder:

- Engel: de eenmanszaak Ronald Engel Bouw en Advies, gevestigd te Opmeer;
- Opdrachtgever: de natuurlijke- of rechtspersoon die het werk opdraagt;
- De overeenkomst: de tussen Engel en de opdrachtgever gesloten overeenkomst;
- De algemene voorwaarden: de onderhavige algemene leverings- en betalingsvoorwaarden;
- Het werk: het totaal van de tussen opdrachtgever en Engel overeengekomen werkzaamheden en daarbij door Engel geleverde materialen.

### **Artikel 2. Toepasselijkheid**

2.1. De algemene voorwaarden zijn van toepassing op alle aanbiedingen, offerteaanvragen, orders, overeenkomsten en leveringen met betrekking tot overeenkomsten tussen de opdrachtgever en Engel, waarop Engel deze voorwaarden van toepassing heeft verklaard, voor zover van deze voorwaarden niet door partijen uitdrukkelijk en schriftelijk is afgeweken.

2.2. De algemene voorwaarden zijn eveneens van toepassing op alle overeenkomsten met Engel voor de uitvoering waarvan derden dienen te worden betrokken.

2.3. Eventuele afwijkingen op deze algemene voorwaarden zijn slechts geldig indien deze uitdrukkelijk schriftelijk zijn overeengekomen.

2.4. De toepasselijkheid van algemene voorwaarden van opdrachtgever wijst Engel uitdrukkelijk van de hand.

2.5. Indien de opdrachtgever bij de totstandkoming van de overeenkomst uitdrukkelijk de toepasselijkheid van de algemene voorwaarden van de hand wijst en naar zijn eigen algemene voorwaarden verwijst, dan zullen deze slechts verbindend voor Engel zijn, indien Engel dat uitdrukkelijk schriftelijk heeft verklaard en in dat geval uitsluitend in beperkte zin, namelijk alleen voor de overeenkomst waarvoor deze afwijkende bedingen zijn gemaakt.

2.6. Indien een of meerdere van deze bepalingen nietig zijn, of vernietigd mochten worden, blijven de overige bepalingen van deze algemene voorwaarden volledig van toepassing. Engel en opdrachtgever zullen alsdan in overleg treden teneinde nieuwe bepalingen ter vervanging van de nietige c.q. vernietigde bepalingen overeen te komen, waarbij indien en voor zoveel mogelijk het doel en strekking van de oorspronkelijke bepalingen in acht worden genomen.

### **Artikel 3. Aanbiedingen en offertes**

3.1. Alle aanbiedingen zijn vrijblijvend, tenzij in het aanbod een termijn voor aanvaarding is genoemd.

3.2. De door Engel gemaakte offertes zijn vrijblijvend. Zij zijn geldig gedurende 30 dagen, tenzij anders is aangegeven. Opdrachtgever is slechts aan de offertes geboden indien de aanvaarding hiervan door de opdrachtgever schriftelijk binnen 30 dagen worden bevestigd, tenzij anders is aangegeven.

3.3. De offerte omvat een omschrijving van de te verrichten werkzaamheden en de te leveren materialen die voldoende gedetailleerd is om een goede beoordeling van de offerte door de opdrachtgever mogelijk te maken.

3.4. De offerte vermeldt de datum waarop met het werk kan worden begonnen en bevat een aanduiding van de duur van het werk in werkbare werkdagen.

3.5. De offerte geeft inzicht in de prijs en in de prijsvormingmethode die zal worden gehanteerd: aanneming, richtprijs of regie.

- Bij de prijsvormingmethode "aanneming" komen partijen een vast bedrag (aanneemsom)

overeen, waarvoor het werk zal worden verricht;

- Bij de prijsvormingmethode "richtprijs" doet Engel een zo nauwkeurig mogelijke schatting van de kosten van het werk;

- Bij de prijsvormingmethode "regie" doet Engel een zo nauwkeurige opgave van prijsfactoren (o.a. uurtarief en eenheidsprijzen van de benodigde materialen).

3.6. De offerte vermeldt de betalingswijze.

3.7. Aanbiedingen en offertes gelden niet automatisch voor toekomstige opdrachten.

3.8. De offerte gaat vergezeld van deze algemene voorwaarden.

#### **Artikel 4. Rechten van industriële en intellectuele eigendom**

4.1. Tenzij anders is overeengekomen, behoudt Engel de auteursrechten, alsmede alle overige rechten van intellectuele of industriële eigendom op de door haar verstrekte ontwerpen, schetsen, afbeeldingen, tekeningen, modellen, modelplaten, gereedschappen, programmatuur en offertes.

4.2. De stukken blijven eigendom en mogen zonder de uitdrukkelijke toestemming van Engel niet worden gekopieerd, aan derden getoond of op andere wijze worden gebruikt, ongeacht of opdrachtgever daarvoor kosten in rekening zijn gebracht.

4.3. Opdrachtgever is gehouden deze zaken op eerste verzoek aan Engel te retourneren op straffen van een boete van € 500,= per dag.

#### **Artikel 5. Adviezen, ontwerpen en materialen**

5.1. Door Engel verstrekte informatie en adviezen zijn slechts van algemene aard en vrijblijvend.

5.2. Engel aanvaardt geen verantwoordelijkheid voor een door of namens opdrachtgever uitgewerkt ontwerp, noch voor eventuele adviezen naar aanleiding van dat ontwerp. Voor de functionele geschiktheid van de door de opdrachtgever voorgeschreven materialen is opdrachtgever zelf verantwoordelijk. Onder functionele geschiktheid wordt verstaan de geschiktheid van het materiaal en het onderdeel voor het doel waarvoor het volgens het ontwerp van de opdrachtgever is bestemd.

5.3. Voor de door Engel gemaakte ontwerpen neemt deze de verantwoordelijkheid op zich.

5.4. In geval van opdracht neemt opdrachtnemer bij ontwerpen die niet door of namens hem zijn gemaakt, alleen de verantwoordelijkheid op zich voor de vervaardiging overeenkomstig de opdracht en is Engel nimmer verantwoordelijk voor gebreken aan het gebouwde die voortvloeien uit het ontwerp die niet door of namens hem zijn gemaakt. Engel is niet aansprakelijk voor de deugdelijkheid van de gebruikte materialen indien deze materialen niet door opdrachtgever zijn voorgeschreven. Opdrachtgever is bevoegd niet door hem voorgeschreven materialen voor verwerking door derden te laten onderzoeken. De daaraan verbonden kosten komen voor zijn rekening. Na verwerking van de materialen of onderdelen kan opdrachtgever zich er niet op beroepen dat het gebruikte materiaal functioneel niet geschikt is, noch op andere gebreken in het materiaal die redelijkerwijs bij een onderzoek had kunnen ontdekken.

5.5. Wenst opdrachtgever bij de opdracht de verantwoordelijkheid voor het door of namens hem gemaakte ontwerp aan Engel over te dragen, dan behoeft deze de verantwoordelijkheid niet te aanvaarden. Aan Engel dient voldoende tijd te worden gelaten om over deze overdracht een beslissing te nemen. Engel dient daarbij de gelegenheid te hebben het gehele ontwerp te bestuderen en na te rekenen en daartoe dient de opdrachtgever hem alle gegevens en bescheiden die daartoe noodzakelijk of dienstig zijn te verstrekken.

5.6. Van Engel kan niet worden gevergd dat zij het in 5.5. genoemde onderzoek kosteloos verricht, tenzij reeds uit de offerteaanvraag is gebleken dat opdrachtgevende verantwoordelijkheid op Engel wil overdragen.

5.7. Engel aanvaardt nimmer enige verantwoordelijkheid voor zaken die door opdrachtgever ter beschikking zijn gesteld.

#### **Artikel 6. Overeenkomst**

6.1. Behoudens het hierna gestelde komt de overeenkomst met Engel tot stand, nadat Engel een opdracht schriftelijk heeft aanvaard respectievelijk een opdracht heeft bevestigd of op het moment dat Engel feitelijk uitvoering geeft aan de overeenkomst.

6.2. Indien de aanvaarding (op ondergeschikte punten) afwijkt van het in de offerte aangenomen aanbod, is Engel daaraan niet gebonden. De overeenkomst komt dan niet overeenkomstig deze afwijkende aanvaarding tot stand, tenzij Engel dit uitdrukkelijk schriftelijk bevestigt.

6.3. De opdrachtbevestiging wordt geacht de inhoud en strekking van de overeenkomst juist en volledig weer te geven.

6.4. In geval de opdracht niet schriftelijk is aanvaard c.q. bevestigd en Engel toch feitelijk uitvoering geeft aan de overeenkomst, beschouwen partijen de factuur als opdrachtbevestiging, die ook geacht wordt de inhoud en strekking van de overeenkomst juist en volledig weer te geven.

6.5. Eventueel later gemaakte aanvullende afspraken of wijzigingen, alsmede (mondellinge) afspraken en/of toezeggingen door werknemers van Engel of namens Engel gedaan door derden, binden Engel slechts indien deze door haar conform het gestelde in artikel 6.1. schriftelijk zijn bevestigd c.q. wordt bekrachtigd.

6.6. Opdrachtgever is zonder schriftelijke toestemming van Engel niet gerechtigd om zijn rechten uit hoofde van de overeenkomst aan een derde over te dragen of te bezwaren.

6.7. Indien Engel dit noodzakelijk of wenselijk acht voor een juiste uitvoering van de overeenkomst, mag Engel bij uitvoering van de overeenkomst anderen inschakelen.

## **Artikel 7. Prijzen**

7.1. Tenzij anders is overeengekomen, zijn de opgegeven prijzen:

- gebaseerd op de bij de opdrachtbevestiging voor de uitvoering van de opdracht van belang zijnde feitelijke gegevens; gebaseerd op de tijdens de opdrachtbevestiging geldende hoogte van inkooprijzen, lonen, loonkosten, sociale- en overheidslasten, en andere kosten;
- gebaseerd op levering af fabriek, magazijn of andere opslagplaats;
- exclusief BTW, invoerrechten en andere belastingen, heffingen en rechten;
- exclusief de kosten van in- en uitlading, vervoer en verzekering;
- vermeld in euro's, eventuele koerswijzigingen worden doorberekend;
- exclusief emballage.

7.2. In geval van verhoging van een of meer van de kostprijsfactoren, is Engel gerechtigd om de met opdrachtgever overeengekomen prijzen dienovereenkomstig te verhogen, een en ander met inachtneming van de eventueel terzake bestaande wettelijke voorschriften.

7.3. Artikel 7.2. geldt ook ten aanzien van overeenkomsten, die door Engel in gedeelten worden afgeleverd of uitgevoerd, voor zover het betreft gedeelten, die op het tijdstip van intreden van de verhoging van een of meer kostenfactoren nog niet afgeleverd of uitgevoerd waren.

7.4. Alle kosten voortvloeiend uit aanvulling en/of wijzigingen van een opdracht door of namens opdrachtgever zijn geheel voor rekening van de opdrachtgever.

## **Artikel 8. Oplevertermijn**

8.1. Opgegeven en overeengekomen oplever- en andere termijnen worden door Engel bij benadering vastgesteld en gelden nimmer als een fatale termijn. In geval van het overeengekomen zijn van een termijn, geldt deze termijn niet als een fatale termijn. Bij elke overeengekomen termijn zal Engel uitsluitend in verzuim zijn nadat sprake is van een schriftelijke ingebrekestelling waarbij Engel een redelijke termijn is vergund om na te komen.

8.2. De levertijd is vastgesteld in de verwachting dat Engel kan blijven werken, zoals ten tijde van de aanbieding was voorzien en de van derden te betrekken benodigde materialen en zaken tijdig aan Engel worden geleverd en de door derden in opdracht van Engel te verrichten werkzaamheden tijdig worden gedaan.

8.3. Indien deze in 8.2. vermelde verwachting onterecht blijkt, ook al is dat het gevolg van reeds bij het sluiten van de overeenkomst te voorziene omstandigheden, zal de leveringstijd met evenveel dagen worden verlengd als de opgetreden vertraging heeft geduurd.

8.4. De leveringstijd wordt ook verlengd, indien opdrachtgever na het sluiten van de overeenkomst de opdracht wijzigt of anderszins de uitvoering ervan vertraagt.

8.5. Indien opdrachtgever van oordeel is dat de overschrijding van de door Engel bij benadering vastgestelde levertijd voor hem als onredelijk bezwarend moet worden aangemerkt, is opdrachtgever verplicht om Engel bij aangetekende brief alsnog een redelijke leveringstermijn te stellen.

## **Artikel 9. Oplevering**

9.1. Het werk is opgeleverd, wanneer Engel aan de opdrachtgever heeft medegedeeld dat het werk voltooid is en deze het werk heeft aanvaard.

9.2. Het werk wordt als opgeleverd beschouwd:

- Hetzij wanneer uiterlijk 10 werkdagen zijn verstreken nadat de opdrachtgever van Engel bij brief de mededeling heeft ontvangen dat het werk voltooid is en deze heeft nagelaten het werk binnen die termijn te aanvaarden;

- Hetzij wanneer de opdrachtgever het object waaraan het werk is verricht weer in gebruik neemt, met dien verstande, dat door ingebruikneming van een gedeelte van het werk, dat gedeelte als opgeleverd wordt beschouwd, tenzij aan ingebruikneming verbonden gevolg (oplevering) niet gerechtvaardigd is.

#### **Artikel 10. Verplichtingen van Engel**

10.1 Engel zal de overeenkomst naar beste inzicht en vermogen en overeenkomstig de eisen van goed vakmanschap uitvoeren.

10.2. Engel is niet aansprakelijk voor schade, van welke aard dan ook, doordat Engel is uitgegaan van de door opdrachtgever verstrekte onjuiste en/of onvolledige gegevens, tenzij deze onjuistheid of onvolledigheid voor Engel kenbaar behoorde te zijn.

10.3. Indien is overeengekomen dat de overeenkomst in fasen zal worden uitgevoerd, kan Engel uitvoering van die onderdelen die tot een volgende fase behoren, opschorten totdat de opdrachtgever de resultaten van de daaraan voorafgaande fase schriftelijk heeft goedgekeurd.

10.4. Indien door Engel of door Engel ingeschakelde derden in het kader van de opdracht werkzaamheden worden verricht op de locatie van opdrachtgever of een door opdrachtgever aangewezen locatie, draagt opdrachtgever kosteloos zorg voor de door die medewerkers in redelijkheid gewenste faciliteiten.

#### **Artikel 11. Verplichtingen van de opdrachtgever**

11.1. De opdrachtgever stelt Engel in de gelegenheid het werk te verrichten.

11.2. De opdrachtgever zorgt er voor dat Engel tijdig kan beschikken over de voor het werk benodigde goedkeuringen (zoals vergunningen e.d.) en de voor het werk te verschaffen gegevens.

11.3. De opdrachtgever verschaft de hem ter beschikking staande aansluitingsmogelijkheden ten behoeve van de voor het werk benodigde energie en water. De kosten van elektriciteit, gas en water komen voor zijn rekening.

11.4. De opdrachtgever dient er voor te zorgen dat door derden uit te voeren werkzaamheden en/of leveringen die niet tot het werk van behoren, zodanig en zo tijdig worden verricht, dat de uitvoering van het werk daarvan geen vertraging ondervindt. Indien niettemin vertraging ontstaat dient opdrachtgever Engel daarvan tijdig in kennis te stellen.

11.5. Indien de aanvang op de voortgang van het werk wordt vertraagd door omstandigheden, als bedoeld in het voorgaande lid, dient de opdrachtgever de daarmee gepaard houdende schade en kosten aan Engel te vergoeden indien deze omstandigheden hem kunnen worden toegerekend.

11.6. De opdrachtgever draagt het risico voor schade veroorzaakt door: onjuistheden in de opgedragen werkzaamheden, onjuistheden in de door de opdrachtgever verlangde constructies en werkwijzen, gebreken aan de (on)roerende zaak waaraan het werk wordt verricht, gebreken in materialen of hulpmiddelen die door opdrachtgever ter beschikking zijn gesteld.

#### **Artikel 12. Meer- en minderwerk**

12.1. Bij de prijsvormingmethode aanneming of richtprijs kan verrekening van meer- en minderwerk plaatsvinden:

- a. In geval van afwijkingen van de bedragen van de stelposten;
- b. In geval van afwijkingen van geschatte hoeveelheden;
- c. In geval van afwijkingen van verrekenbare hoeveelheden;
- d. In de gevallen waarin verrekening als meer- en minderwerk in deze algemene voorwaarden of in de overeenkomst is voorgeschreven.

Aanspraken van Engel en de opdrachtgever op hetgeen overigens terzake de overeenkomst verschuldigd is, blijven onverlet.

12.2. De verrekening van het meerwerk geschiedt door bijbetaling, die van het minderwerk door inhouding op de aanneemsom c.q. richtprijs. De opdrachtgever en Engel komen overeen op welke wijze -ineens of in gedeelten- en wanneer de verrekening geschiedt van het meer- en minderwerk, of, indien er zowel van meer- als van minderwerk sprake is van het saldo daarvan.

12.3. Indien omtrent wijze en tijdstip van de verrekening van het meerwerk niets is overeengekomen, geschiedt deze verrekening ineens na de voltooiing van het meerwerk.

12.4. Indien omtrent wijze en tijdstip van de verrekening van het minderwerk niets is overeengekomen, geschiedt deze verrekening ineens bij de eindafrekening van het werk.

12.5. Indien bij de eindafrekening van het werk blijkt, dat het totaal van het reeds verrekenende en nog te verrekenen minderwerk dat van het reeds verrekenende en het nog te verrekenen meerwerk overtreft, heeft Engel recht op een bedrag gelijk aan 10% van het verschil van deze totalen.

### **Artikel 13. Zekerheid**

13.1. Engel kan voor of bij het sluiten van de overeenkomst zekerheid bedingen van de opdrachtgever.

13.2. Engel kan na het sluiten van de overeenkomst zekerheid bedingen, indien hij goede grond heeft te vrezen dat de opdrachtgever zijn betalingsverplichting niet zal nakomen. Indien en zolang de opdrachtgever in dit geval weigert, of niet in staat is zekerheid te stellen, is Engel gerechtigd de uitvoering van het werk te onderbreken, voor zover dit gerechtvaardigd is.

### **Artikel 14. Betaling in termijnen**

14.1. Indien betaling in termijnen is overeengekomen, zendt Engel telkens bij of na het verstrijken van een betalingstermijn de desbetreffende termijn factuur aan de opdrachtgever toe. De door de opdrachtgever aan Engel verschuldigde omzetbelasting wordt afzonderlijk vermeld.

14.2. Betaling van een termijn dient plaats te vinden uiterlijk 14 dagen na de dag waarop Engel de termijn factuur aan de opdrachtgever heeft toegezonden, een en ander onverminderd het bepaalde in artikel 13.2.

14.3. Indien het uitgevoerde werk niet voldoet aan de overeenkomst, heeft de opdrachtgever het recht de betaling geheel of gedeeltelijk op te schorten. Het met de opschorting gemoeide bedrag dient in redelijke verhouding te staan tot de tekortkoming.

### **Artikel 15. Eindafrekening**

15.1. Binnen een redelijke termijn na de oplevering dient Engel bij de opdrachtgever de eindafrekening in.

15.2. De eindafrekening biedt een volledig overzicht van al hetgeen partijen over en weer ingevolge de overeenkomst verschuldigd zijn en waren. In de eindafrekening wordt daartoe onder meer opgenomen:

- een duidelijke omschrijving van de werkzaamheden;
- de aanneemsom;
- een specificatie van het meer- en minderwerk.

15.3. In de eindafrekening wordt eveneens een specificatie gegeven van de gebruikte materialen en de kosten daarvan, alsmede van de gewerkte uren en de uurtarieven en van de overige kosten.

15.4. Bij de prijsvormingmethode "richtprijs" mag de overeengekomen richtprijs niet meer dan 20% worden overschreden, behoudens meerwerk, met inachtneming van het bepaalde in artikel 12. De reden voor een eventuele overschrijding van de richtprijs dient uit de specificatie duidelijk te blijken.

15.5. Betaling van het aan Engel verschuldigde bedrag van de eindafrekening dient plaats te vinden uiterlijk 14 dagen na de dag waarop Engel de eindafrekening heeft ingediend, een en ander onverminderd het bepaalde in artikel 13.2.

### **Artikel 16. In gebreke blijven van de opdrachtgever**

16.1. Indien de opdrachtgever met de betaling van hetgeen hij ingevolge de overeenkomst aan Engel in gebreke blijft, is hij daarover met ingang van de vervaldag de wettelijke rente verschuldigd zoals bedoeld in artikel 6: 119 BW. Indien na verloop van 14 dagen na de vervaldag nog geen betaling heeft plaatsgevonden, wordt het in de voorgaande zin bedoelde rentepercentage met 2 verhoogd.

16.2. Indien de opdrachtgever niet-tijdig betaalt, is Engel gerechtigd tot invordering van het verschuldigde over te gaan, mits zij de opdrachtgever schriftelijk heeft gemaand om alsnog binnen 7 dagen te betalen en die betaling is uitgebleven. Indien Engel tot invordering overgaat, zijn de daaraan verbonden buitengerechtelijke kosten naar redelijkheid voor rekening van de opdrachtgever. Engel is gerechtigd deze kosten te fixeren op 15% van de verschuldigde hoofdsom.

16.3. Indien de opdrachtgever een termijn niet tijdig betaalt, is Engel gerechtigd het werk stil te leggen tot het moment waarop de verschuldigde termijn is voldaan, mits hij de opdrachtgever schriftelijk heeft aangemaand om alsnog binnen 7 dagen te betalen en die betaling is uitgebleven. Het in de vorige zin bepaalde laat onverlet het recht van Engel op vergoeding van schade, kosten en interessen.

16.4. Indien gedurende het op grond van het vorige lid stil leggen van het werk schade aan het

werk ontstaat, komt deze schade niet voor rekening van Engel, mits zij de opdrachtgever tevoren schriftelijk heeft gewezen op dit stil leggen verbonden gevolg.

16.5. Engel blijft eigenaar van nog niet verwerkte materialen, totdat de opdrachtgever aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan.

#### **Artikel 17. In gebreke blijven Engel**

17.1. Indien Engel zijn verplichtingen terzake de aanvang of de voortzetting van het werk niet nakomt en de opdrachtgever hem in verband daarmee wenst aan te manen, zal de opdrachtgever hem schriftelijk aanmanen om zo spoedig mogelijk de uitvoering van het werk aan te vangen of voort te zetten.

17.2. De opdrachtgever is bevoegd het werk door een derde te doen uitvoeren of voortzetten indien Engel na verloop van 7 dagen na ontvangst van de in het vorige lid bedoelde aanmaning in gebreke blijft. In dat geval heeft de opdrachtgever recht op vergoeding van de uit het in gebreke blijven van Engel voortvloeiende schade en kosten.

17.3. De opdrachtgever zorgt er voor dat de kosten die voor Engel voortvloeien uit de toepassing van het vorige lid, binnen redelijke grenzen blijven.

#### **Artikel 18. Gewijzigde uitvoering**

Indien tijdens de uitvoering van het werk blijkt, dat het werk of een onderdeel daarvan door onvoorziene omstandigheden slechts gewijzigd kan worden uitgevoerd, treedt de partij die het eerst met deze omstandigheid bekend wordt in overleg met de andere partij. Engel wijst de opdrachtgever daarbij op de financiële consequenties. Een overeengekomen gewijzigde uitvoering wordt als meer- en minderwerk verrekend.

#### **Artikel 19. Onmogelijkheid van uitvoering**

Indien de uitvoering van het werk onmogelijk wordt doordat de zaak waarop of waaraan het werk moet worden uitgevoerd teniet gaat of verloren raakt zonder dat dit aan Engel kan worden toegerekend, is deze gerechtigd tot een evenredig deel van de overeengekomen prijs op grondslag van de verrichtte arbeid en de gemaakte kosten. In geval van opzet of grove schuld van de opdrachtgever heeft Engel recht op de aanneemsom, vermeerderd met de kosten die hij als gevolg van de niet voltooiing heeft moeten maken en verminderd met de hem door de beëindiging bespaarde kosten.

#### **Artikel 20. Schorsing, beëindiging van het werk in onvoltooide staat en opzegging**

20.1. De opdrachtgever is bevoegd de uitvoering van het werk geheel of gedeeltelijk te schorsen. Voorzieningen, die Engel ten gevolge van de schorsing moet treffen, worden als meerwerk verrekend. Schade die Engel ten gevolge van de schorsing lijdt, dient haar te worden vergoed.

20.2 Indien gedurende de schorsing schade aan het werk ontstaat, komt deze niet voor rekening van Engel, mits hij de opdrachtgever tevoren schriftelijk heeft gewezen op dit aan de schorsing verbonden gevolg.

20.3 Indien de schorsing langer dan 14 dagen duurt, kan Engel bovendien vorderen, dat haar een evenredige betaling voor het uitgevoerde werk wordt gedaan. Daarbij wordt rekening gehouden met op het werk aangevoerde, nog niet verwerkte maar wel reeds door Engel bestelde bouwstoffen.

20.4 Indien de schorsing van het werk langer dan een maand duurt, is Engel bevoegd het werk in onvoltooide staat te beëindigen. In dat geval dient overeenkomstig het volgende lid te worden afgerekend.

20.5 De opdrachtgever is te allen tijde bevoegd de overeenkomst geheel of gedeeltelijk op te zeggen. Engel heeft in dat geval recht op de aanneemsom, vermeerderd met de kosten die hij als gevolg van de niet voltooiing heeft moeten maken en verminderd met de hem door de beëindiging bespaarde kosten.

20.6 Engel zendt de opdrachtgever een gespecificeerde eindafrekening van hetgeen de opdrachtgever in gevolge de opzegging verschuldigd is.

#### **Artikel 21. Aansprakelijkheid**

21.1. Engel is slechts aansprakelijk voor schade geleden door opdrachtgever, die het rechtstreeks en uitsluitend gevolg is van een aan Engel toe te rekenen tekortkoming, met dien verstande dat voor vergoeding alleen in aanmerking komt de schade waartegen Engel verzekerd is, dan wel redelijkerwijs, gezien de in de branche geldende gebruiken, verzekerd had behoren te zijn.

21.2. Bij het in het vorige lid omschrevene moeten de volgende beperkingen in acht worden genomen:

- a. niet voor vergoeding in aanmerking komt bedrijfsschade, zoals ondermeer bedrijfsstoring, liggelden en ander kosten, derving van inkomsten en dergelijke door welke oorzaak ook ontstaan. Opdrachtgever dient zich desgewenst tegen deze schade te verzekeren;
- b. Engel is niet aansprakelijk voor schade die door of tijdens de uitvoering van het werk of de montage van geleverde zaken of installaties wordt toegebracht aan zaken waaraan gewerkt wordt of aan zaken welke zich bevinden in de nabijheid van de plaats waar gewerkt wordt, tenzij en voor zover door Engel daarvoor is verzekerd;
- c. voor schade veroorzaakt door opzet of grove schuld van hulppersonen is Engel niet aansprakelijk;
- d. de door Engel te vergoeden schade zal gematigd worden indien de door opdrachtgever te betalen prijs gering is in verhouding tot de omvang van de door opdrachtgever geleden schade.

21.3. Opdrachtgever is aansprakelijk voor alle schade ten gevolge van verlies, diefstal, brand of beschadiging van de zaken, gereedschappen en materialen van Engel zodra deze zich op het werk bevinden. Dit laatste voor zover dit niet te wijten is aan een Engel toe te rekenen tekortkoming.

#### **Artikel 22. Reclamaties of klachten**

22.1. Opdrachtgever kan op een gebrek in de presentatie geen beroep meer doen, indien hij niet binnen bekwame tijd nadat hij dat gebrek heeft ontdekt of redelijkerwijs had moeten ontdekken bij opdrachtnemer terzake schriftelijk heeft geprotesteerd. Onder bekwame tijd wordt verstaan binnen acht dagen na aflevering van de zaak.

22.2. Klachten over facturen dienen binnen 8 dagen na ontvangst van de factuur schriftelijk te zijn ingediend.

22.3. Opdrachtgever verliest alle rechten en bevoegdheden die hem ten dienste stonden op grond van gebrekkigheid indien hij niet binnen de hierboven vermelde termijnen heeft gereclameerd en/of hij Engel niet de gelegenheid heeft geboden om de gebreken te herstellen.

#### **Artikel 23. Eigendomsvoorbehoud en pandrecht**

23.1. Opdrachtgever wordt slechts onder de opschortende voorwaarde eigenaar van de door Engel geleverde of nog te leveren zaken. Engel blijft eigenaar van de geleverde of nog te leveren zaken zolang opdrachtgever de vorderingen van Engel terzake de tegenprestatie van de overeenkomst of een gelijksoortige overeenkomst niet betaald heeft. Engel blijft tevens eigenaar van de geleverde of nog te leveren zaken zolang opdrachtgever de verrichtte of nog te verrichten werkzaamheden uit dergelijke overeenkomsten niet betaald heeft en zolang opdrachtgever vorderingen wegens tekortschieten in de nakoming van zodanige overeenkomsten niet heeft voldaan, waaronder begrepen vorderingen terzake van boete, rente en kosten.

23.2. Opdrachtgever is, zolang hij bovenstaande vorderingen niet heeft voldaan, niet gerechtigd op de door Engel geleverde zaken een pandrecht of een bezitloos pandrecht te vestigen en verbindt zich tegenover derden die daarop een dergelijk recht willen vestigen op eerste verlangen van Engel te zullen verklaren dat hij niet tot het vestigen van een pandrecht bevoegd is. Voorts verbindt opdrachtgever zich geen akte te zullen ondertekenen waarbij pandrecht op de zaken wordt gevestigd in welk geval opdrachtgever zich aan verduistering zou schuldig maken.

23.3. In geval opdrachtgever enige verplichting uit de overeenkomst met betrekking tot verkochte zaken of uit te voeren werk jegens Engel niet nakomt, is deze zonder ingebrekestelling gerechtigd de zaken, zowel de oorspronkelijk geleverde als de nieuwe gevormde zaken, terug te nemen. Opdrachtgever machtigt Engel de plaats te betreden waar deze zaken zich bevinden.

23.4. Engel verschafft aan opdrachtgever op het moment dat opdrachtgever al zijn betalingsverplichtingen uit deze en soortgelijke overeenkomsten heeft voldaan het eigendom van de geleverde zaken onder voorbehoud van pandrecht van Engel, ten behoeve van andere aanspraken die Engel op opdrachtgever heeft.

Opdrachtgever zal op eerste verzoek van Engel zijn medewerking verlenen aan handelingen die in dat kader vereist zijn.

#### **Artikel 24. Ontbinding**

24.1. Gehele of gedeeltelijke ontbinding van de overeenkomst vindt plaats door een schriftelijke verklaring van de daartoe gerechtigde.

24.2. Alvorens opdrachtgever een schriftelijke ontbindingsverklaring tot Engel richt, zal hij te allen tijde eerst Engel schriftelijk in gebreke stellen en deze een redelijke termijn gunnen om als nog zijn

verplichtingen na te komen dan wel tekortkomingen te herstellen, welke tekortkomingen opdrachtgever nauwkeurig schriftelijk dient te melden.

24.3. Opdrachtgever heeft geen recht de overeenkomst geheel of gedeeltelijk te ontbinden of zijn verplichtingen op te schorten indien hij reeds in verzuim was met de nakoming van zijn verplichtingen.

24.4. Indien Engel instemt met ontbinding, zonder dat er sprake is van verzuim van zijn zijde, heeft hij steeds het recht op vergoeding van alle vermogensschade zoals kosten, gederfde winst en redelijke kosten ter vaststelling van schade en aansprakelijkheid. In geval van gedeeltelijke ontbinding kan opdrachtgever geen aanspraak maken op ongedaanmaking van reeds door Engel verrichtte prestaties en heeft Engel onverkort recht op betaling voor de reeds door haar verrichtte prestaties.

#### **Artikel 25. Slotbepalingen**

25.1. Indien Engel zich in enig geval op enige bepaling in de algemene voorwaarden niet beroept, brengt dit niet met zich mee dat Engel zich in de volgende gevallen niet op deze of op enig andere bepaling zal kunnen beroepen.

25.2. Op alle overeenkomsten in het Nederlandse recht van toepassing.

25.3. De bepalingen van het Weens Koopverdrag zijn niet van toepassing evenmin als enige toekomstige internationale regeling inzake koop van roerende lichamelijke zaken waarvan de werking door partijen kan worden uitgesloten.

25.4. Alle geschillen voortvloeiende uit aanbiedingen en overeenkomsten, hoe dan ook genaamd, zullen worden onderworpen aan het oordeel van de burgerlijke rechter die bevoegd is in de vestigingsplaats van Engel tenzij wettelijke bepalingen zich daartegen verzetten.